

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214208668
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8214208668.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Viery Zolákovej v sporovej veci žalobkyne: M.. J. B., Z.. Z., P.. XX.XX.XXXX, Y. E. XXXX/XX, XXX XX Y., zastúpenej JUDr. Róbertom Hnatkom, advokátom, so sídlom Tehelná 1611/58, 085 01 Bardejov, proti žalovanému: M.. Z. B., P.. XX.XX.XXXX, X. Y. O. XXXX/XX, XXX XX Y., zastúpenému JUDr. Matúšom Hribom, advokátom, so sídlom Tehelná 46, 085 01 Bardejov, IČO: 42246237, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaniach sporových strán proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 6C/297/2014-501 zo dňa 3.6.2020, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti výroku III. o uložení povinnosti žalovanému plniť žalobkyni, výroku IV. o uložení povinnosti žalobkyni plniť žalovanému a výroku VII. o trovách konania.

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že:

„I. Súd z r u š u j e podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam: parcela registra CKN č. XXXX/XX o výmere 257 m², zastavaná plocha a nádvorie a rodinný dom súpisné číslo XXXX, postavený na parcele registra W. č. XXXX/XX, obe nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, katastrálne územie Y. P. J., obec Y., okres Y.; v celkovej hodnote 86.100,00 Eur.

II. Do výlučného vlastníctva žalovaného p r i k a z u j e parcelu registra W. č. XXXX/XX o výmere 257 m², zastavaná plocha a nádvorie a rodinný dom súpisné číslo XXXX, postavený na parcele registra W. č. XXXX/XX, obe nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, katastrálne územie Y. P. J., obec Y., okres Y.; v celkovej hodnote 86.100,00 Eur.

III. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni peňažnú náhradu za spoluvlastnícky podiel v sume 43.050,00 Eur, v lehote 90 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobkyňa j e p o v i n n á zaplatiť žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia sumu 10.700,00 Eur a sumu rovnajúcu sa polovici bežných nákladov na prevádzku a údržbu označených nehnuteľností vo výške 1.738,52 Eur, v lehote 90 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. V prevyšujúcej časti vzájomnú žalobu žalovaného z a m i e t a .

VI. Konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k hnutelným veciam a obchodnému podielu v spoločnosti B. E., H.. H. Z.. A., H. H. E. XXXX, Y., M.: XX XXX XXX, z a s t a v u j e .

VII. Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov konania p r á v o .“

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Manželstvo strán sporu, ktoré uzavreli dňa 20.10.1994, bolo rozvedené. Strany sporu sú zapísané ako bezpodieloví spoluvlastníci parcely registra W. č. XXXX/XX o výmere 257 m², zastavaná plocha a nádvorie a rodinného domu súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele registra W. č. XXXX/XX, v podiele 1/1. Žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou bytu č. XX-Y., nachádzajúceho sa vo vchode č. XX, 3. poschodie, v bytovom dome - Y. Y. - Y. U., na základe zmluvy o prevode vlastníctva Y. J.-XXXX/XXXX, v podiele 1/1, ako aj spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastníckeho podielu na pozemku vo veľkosti 6113/269927. Označený byt žalobkyňa nadobudla na základe Zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa 16.05.2011, uzavretej medzi prevodcom Y., H..Z..A., M.: XX XXX XXX a nadobúdateľom - žalobkyňou za kúpnu cenu 65.569,28 eur vrátane DPH. Návrh na vklad vlastníckeho práva k tomuto bytu bol Správe katastra Y. podaný dňa 13.07.2011 pod J.-XXXX/XXXX. Kúpna cena za byt bola uhradená dňa 09.05.2011. Medzi stranami nebolo sporné, že kúpnu cenu uhradil žalovaný z prostriedkov patriacich do BSM. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX zo dňa 27.05.2017 vyhotoveného znalcom M.. J. Y., na stanovenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti - rodinného domu s prísl. postaveného na parcele W. č. XXXX/XX a pozemku parcela č. XXXX/XX, k. ú. Y. P. J. vyplýva, že všeobecná hodnota rodinného domu s prísl. predstavuje sumu 81.000,- eur. Z odborného vyjadrenia č. XX/XXXX zo dňa 29.05.2018 vyhotoveného znalcom M.. D. O., na stanovenie hodnoty stavebných prác realizovaných na rodinnom dome súpisné číslo XXXX, postaveného na parcele č. XXXX/XX, O. XX, Y. P. J. vyplýva, že hodnota stavebných prác realizovaných na predmetnom rodinnom dome v roku 2015 činí 43.972,59 eur s DPH. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX zo dňa 29.02.2020 vyhotoveného znalcom M.. G. D. na stanovenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti - rodinného domu s prísl. postaveného na parcele W. č. XXXX/XX a pozemku parcela č. XXXX/XX, k. ú. Y. P. J., vyplýva, že všeobecná hodnota rodinného domu s prísl. predstavuje sumu 86.100,- eur. Všeobecná hodnota rodinného domu ku dňu spracovania odborného vyjadrenia (t. j. bez investícií uvedených v odbornom vyjadrení č. XX/XXXX M.. O.) predstavuje 64.7000,- eur. Rozdiel medzi všeobecnou hodnotou rodinného domu s prísl. a pozemkom ku dňu spracovania odborného vyjadrenia predstavuje sumu 21.400,- eur. Žalovaný na nevyhnutnú údržbu nehnuteľnosti (upratovanie, kosenie, orezávanie stromov, temperovanie počas zimy) za obdobie od 11/2012 do 03/2019 vynaložil celkovo 3.477,04 eur.

3. Medzi stranami bolo sporné ustálenie predmetu podielového spoluvlastníctva, ktorý sa má zrušiť a vyporiadať. V žalobe žalobkyňa navrhla zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu s prísl., k hnutelným veciam bližšie špecifikovaným v žalobe a obchodnému podielu v spoločnosti B. E., H.. H. Z..A.. Na pojednávaní dňa 11.10.2017 strana žalobkyne uviedla, že pokiaľ ide o obchodný podiel a hnutelné veci, žaloba bola vzatá späť. Žalovaná strana s tým vyjadrila súhlas na pojednávaní dňa 21.03.2019. Medzi stranami nebolo sporné zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu s prísl. Sporná bola otázka hodnoty tejto nehnuteľnosti, jej zhodnotenia žalovaným po zániku BSM, sporné boli investície, ktoré žalovaný do nehnuteľnosti vynaložil a o ktorých žalobkyňa tvrdila, že boli vynaložené bez jej súhlasu, pričom nešlo o bežnú vec. Spornými neboli náklady vynaložené žalovaným na bežnú údržbu nehnuteľnosti (rodinného domu) za obdobie od 11/2012 do 03/2019 v celkovej sume 3.477,04 eur. Sporným bol aj návrh žalovaného, aby predmetom konania bol aj byt, na kúpu ktorého sa použili peňažné prostriedky patriace do BSM, ale ktorý žalobkyňa nadobudla do výlučného vlastníctva až po zániku BSM. Skutočnosť, že žalobkyňa nadobudla do výlučného vlastníctva byt až po zániku BSM nebola sporná. Nebolo sporné ani tvrdenie, že na jeho kúpu sa použili prostriedky patriace do BSM. Žalovaný si voči žalobkyňi nárokoval polovicu hodnoty tohto bytu, čo popierala žalobkyňa s odôvodnením, že byt nikdy nepatril do BSM, nikdy k nemu nevzniklo podielové spoluvlastníctvo, a preto táto otázka nemôže byť predmetom tohto konania.

4. Vzhľadom na to, že žalobkyňa vzala žalobu v časti o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pokiaľ ide o obchodný podiel v spoločnosti B. E., H.. H. Z..A., ako aj pokiaľ ide o všetky hnutelné veci späť a žalovaný s tým súhlasil, súd konanie v tejto časti zastavil.

5. Predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva po čiastočnom späťvzati žaloby ostal rodinný dom s prísl. nachádzajúci sa v Y. P. J. a na základe návrhu žalovaného byt nachádzajúci sa na E. S. v Y. vo výlučnom vlastníctve žalobkyne.

6. Pokiaľ ide o rodinný dom s príslušenstvom, nebolo sporné, aby po zrušení podielového spoluvlastníctva bola táto nehnuteľnosť prikázaná do výlučného vlastníctva žalovaného. V priebehu sporu strany nenavrhli iný spôsob vyporiadania (rozdelenie vecí, predaj vecí). Súd vychádzal z toho, že veľkosti podielov spoluvlastníkov sú rovnaké. Táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná. V tejto súvislosti súd zohľadnil jednak vôľu strán, ale aj zistenie, že žalobkyňa sa z rodinného domu odsťahovala ešte v roku 2009 a ďalej ho neužívala. Naopak žalovaný v tomto dome býval aj po tom, čo sa žalobkyňa z neho odsťahovala. Žalovaný aj po zániku BSM investoval do tejto nehnuteľnosti. Súd vyhodnotil, že vec účelne využije žalovaný, ktorý ju zhodnocoval a rekonštruoval. Na základe uvedených skutočností prikázal súd rodinný dom spolu s prísl. zapísaný na LV č. XXX, k. ú. Y. P. J. do výlučného vlastníctva žalovaného. Pri určení výšky primeranej náhrady súd vychádzal z aktuálneho znaleckého posudku č. XX/XXXX vyhotoveného znalcom M. G. D., podľa ktorého všeobecná hodnota rodinného domu s prísl. predstavuje sumu 86.100,- eur. Táto suma zohľadňovala aj investície žalovaného do nehnuteľnosti. Vzhľadom na rovnosť podielov podielových spoluvlastníkov uložil súd žalovanému povinnosť vyplatiť žalobkyni za odstupujúci spoluvlastnícky podiel polovicu z hodnoty tejto nehnuteľnosti, t. j. sumu 43.050,- eur.

7. V konaní bolo preukázané, že žalovaný do rodinného domu investoval. Hodnota stavebných prác realizovaných v roku 2015 na rodinnom dome predstavovala sumu 43.972,59 eur. Tieto investície popierala žalobkyňa s odôvodnením, že na takýto rozsah rekonštrukcie nedala súhlas. Žalovaný vyslovil názor, že postačuje súhlas konkludentný, keďže žalobkyňa mala vedomosť o tom, že sa tam niečo deje. Žalobkyňa toto popierala a tvrdila, že na to súhlas nedala. Pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle sa prihliada aj na to, či a do akej miery niektorý z predchádzajúcich spoluvlastníkov zhodnotil spoločnú vec tým, že do nej investoval. Na účely vyporiadania investícií je potrebné rozlišovať prípady, keď sú investície vykonané so súhlasom (hoci aj konkludentným) spoluvlastníkov alebo bez tohto súhlasu. Ak spoluvlastník súhlasí s investíciami druhého spoluvlastníka do spoločnej veci, v takom prípade má investujúci spoluvlastník proti ostatným spoluvlastníkom právo na náhradu vynaložených prostriedkov. V prípade, ak náklady boli vynaložené bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov, toto právo mu nevzniká, vzniká mu však právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré ostatným spoluvlastníkom vzniklo zhodnotením ich podielov v dôsledku vynaloženej investície. Ide o rozdiel medzi cenou podielu pred investíciou a po jej vynaložení. Žalovaný nepreukázal, aby žalobkyňa udelila s rekonštrukciou naznačeného rozsahu aspoň súhlas konkludentný, keďže žalobkyňa udelenie súhlasu popierala a nehnuteľnosť preukázateľne v rozhodnom období po roku 2009 neužívala. Navyše od roku 2014 nemala do nehnuteľnosti prístup, čo nebolo medzi stranami sporné. Toto zistenie jednoznačne preukazuje, že žalobkyňa nemohla vedieť o charaktere a rozsahu rekonštrukcie, ktorú žalovaný realizoval v roku 2015. V okolnostiach takýchto prípadov je potrebné, aby neinvestujúci spoluvlastník mal vedomosť o druhu, rozsahu, spôsobe rekonštrukcie a investíciách do spoločnej veci. V konaní nebolo preukázané, aby žalobkyňa na takú rekonštrukciu a zhodnotenie nehnuteľnosti súhlas dala. Práve naopak, počas konania žalobkyňa namietala investície žalovaného do nehnuteľnosti a jej zhodnotenie. Preto žalovaný nemá voči žalobkyni právo na náhradu nákladov súvisiacich s takouto rekonštrukciou nehnuteľnosti. Keďže žalovaný do nehnuteľnosti preukázateľne investoval a zo znaleckého posudku č. XX/XXXX jednoznačne vyplýva, že hodnota nehnuteľnosti sa po vynaložených investíciách zhodnotila o 21.400,- eur, žalovaný má titulom bezdôvodného obohatenia voči žalobkyni právo žiadať to, o čo sa jej podiel zhodnotil v dôsledku vynaloženej investície. Na základe toho súd žalobkyni pri rovnosti podielov uložil povinnosť vyplatiť žalovanému rozdiel medzi cenou podielu pred investíciou a po jej vynaložení, t. j. 10.700,- eur. Okrem toho súd zohľadnil aj náklady žalovaného na bežnú údržbu nehnuteľnosti, ktoré za obdobie od 11/2012 do 03/2019 predstavovali celkovo 3.477,04 eur. Táto skutočnosť sporná nebola. Súd uložil žalobkyni povinnosť podieľať sa vzhľadom k veľkosti jej spoluvlastníckeho podielu na polovici týchto nákladov. Preto jej uložil povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 1.738,52 eur.

8. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 2 CSP a § 256 ods. 1 CSP. Zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu s prísl. sa v podstate vykonalo v zhode s návrhmi sporových strán. Pokiaľ ide o zastavenie konania v časti obchodného podielu a hnutelných vecí, zastavenie konania procesne zavinila žalobkyňa, keďže tieto veci žiadala vyňať z predmetu sporu.

Pokiaľ ide o zamietnutie vzájomnej žaloby, v tejto časti bol neúspešný žalovaný. Keďže pomer úspechu strán bol približne rovnaký, preto súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

9. Proti rozsudku v zákonnej lehote podali odvolania žalobkyňa aj žalovaný.

10. Žalovaný podal odvolanie proti výroku III., ktorým bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni 43.050,- eur a proti výroku IV., ktorým bola žalobkyňa zaviazaná zaplatiť žalovanému sumu 10.700,- eur a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v tejto napadnutej časti zmenil tak, že popri doterajších sumách vyrovnania uloží žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovanému aj sumu 32.784,64 eur.

11. Odvolanie podal z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

12. Namietal, že súd nezohľadnil ním uplatnenú obranu a nárok na vyporiadanie polovice kúpnej ceny, resp. polovice hodnoty 3 izbového bytu na E. S.. J. Y., ktorý bol zakúpený počas manželstva účastníkov konania, pričom mal za to, že malo dôjsť buď k transformácii tejto hodnoty, resp. zachovaniu pohľadávky žalovaného týmto titulom a jej premietnutiu do spravodlivého rozhodnutia súdu. Zásadný právny problém spočíval v tom, že súd obsadený v priebehu konania viacerými zákonnými sudcami rôzne právne hodnotil protinárok uplatnený žalovaným a v konečnom dôsledku nárok žalovaného neuznal z toho dôvodu, že síce k podpísaniu kúpnej zmluvy smerujúcej k nadobudnutiu bytu počas manželstva účastníkov konania, avšak k jej „zavkladovaniu“ došlo iba pár dní po právoplatnosti rozsudku. V tomto smere ide na pohľad o náhodu, ktorá však má vážne majetkové dôsledky pre žalovaného, keďže ten nemá nárok na to, čo bolo zo spoločného vynaložené na kúpu bytu, na druhej strane však žalobkyňa nárok na vyporiadanie spoločného domu má, čo je podľa nášho názoru nespravodlivé a nemožno to ospravedlniť náhodou, nedostatkom právnej úpravy či inými dôvodmi. Ústavná požiadavka spravodlivosti súdneho rozhodnutia tak nebola naplnená a súd nevyužil možnosť hľadania či tvorby práva v takomto zložitom prípade a nemožno sa uspokojiť s tým, že žalovaný mal jednoducho smolu, že vklad vlastníckeho práva k bytu neprebehol o pár dní skôr. Formalistický výklad momentu nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnosti právoplatným rozhodnutím o povolení vkladu nezohľadňuje nespochybniteľný fakt, že samotná zmluva bola uzatvorená počas manželstva a dokonca s úmyslom vzájomného vyrovnania v tej podobe, že žalobkyni ostane byť a žalovanému dom, ktorý bolo potrebné opraviť. Správne právne posúdenie vidí žalovaný v tom, že je potrebné aplikovať normu, podľa ktorej má druhý manžel nárok na polovicu prostriedkov vynaložených na oddelený majetok manžela, ktorý bol zo spoločných prostriedkov financovaný. V takom prípade by ostala zachovaná pohľadávka žalovaného na polovicu kúpnej ceny bytu plus nákladov na prerábku s poukazom na ust. § 149 ods. 4 posledná veta OZ či analógiou zákona. Možno teda dospieť k právnenému záveru, že byť patril do BSM účastníkov, nakoľko k vykonaniu nadobúdacieho úkonu došlo počas manželstva, uplynutím času došlo k transformácii BSM na podielové spoluvlastníctvo, a tak je potrebné rozhodnúť o prikázaní bytu žalobkyni a jej povinnosti vyplatiť žalovanému polovicu jeho aktuálnej trhovej hodnoty, ktorá je minimálne na úrovni 85.000,- eur. Žalovaný mimo iného uplatnil polovicu prostriedkov, ktoré boli vynaložené na kúpu bytu, t. j. sumu 32.784,64 eur. Polovica kúpnej ceny bytu je vo výške prinajmenšom 42.500,- eur. Hodnota domu bez zhodnotenia predstavuje podľa posudku M. D. 64.700,- eur. Vzájomné nároky sú tak 32.784,64/42.500,- eur (plus náklady na údržbu 1.738,52 eur) na strane žalovaného a 32.350,- eur na strane žalobkyne.

13. Žalobkyňa podala odvolanie len proti výroku VII. o trovách konania a navrhla, aby odvolací súd rozsudok v tejto časti zmenil tak, že prizná žalobkyni nárok na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %.

14. Namietala, že od počiatku vyvíjala snahy na vyporiadanie či už BSM alebo podielového spoluvlastníctva, ktorá skutočnosť bola preukázaná niekoľkonásobnými listovými zásielkami, niekoľkonásobnou e-mailovou a telefonickou komunikáciou medzi žalovaným a predchádzajúcou právnu zástupkyňou G. T. E.Á.. Žalovaný nereagoval na návrhy z jej strany, nereagoval na návrhy zo strany právnej zástupkyne, neakceptoval navrhovanú mediáciu, po podanej žalobe sa nezúčastňoval pojednávanií, tieto boli niekoľkokrát odročené, bývalý zákonný sudca chcel uložiť žalovanému poriadkovú pokutu za pohrdanie súdom a nerešpektovanie výziev súdu, žalovaný nerešpektoval nariadenia súdu a nereagoval ani na návrh na mimosúdne vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zo dňa 24.01.2017. V konaní bolo dostatočne preukázané, že práve žalovaný svojím správaním zapríčinil, že žaloba

na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bola podaná až po viac ako troch rokoch od rozvodu manželstva.

15. Náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Kritérium procesného zavinenia je potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska. Samotný vznik konania, ako aj jeho dĺžka, bola plne zavinená žalovaným. Žaloba bola podaná dôvodne, vytýčené pojednávania žalobkyňa nemarila, nakoľko sa každého buď osobne alebo prostredníctvom právneho zástupcu zúčastnila, pričom správanie žalovaného bolo počas niekoľkých rokov konania obštrukčné. Ďalej uviedla, že vo veci mala väčší úspech ako žalovaný, pričom to bol práve žalovaný, ktorý svojim správaním zapríčinil začatie konania. Je potrebné akceptovať predovšetkým to, že žalobkyňa nemala inú právnu možnosť na ochranu svojich vlastníckych práv, než prostredníctvom žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

16. Vyjadrenia k odvolaniam podané neboli.

17. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolania sporových strán nie sú dôvodné.

18. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, nemožno mať pochybnosti o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie a neboli zistené žiadne vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

19. Žalobou podanou dňa 18.12.2014 sa žalobkyňa voči žalovanému domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, predmetom ktorého po čiastočnom späťvzati žaloby ostal rodinný dom nachádzajúci sa v Y. P. J. a byt nachádzajúci sa na E. S. J. Y..

20. Podľa § 141 Občianskeho zákonníka, spoluvlastníci sa môžu dohodnúť o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní; ak je predmetom spoluvlastníctva nehnuteľnosť, dohoda musí byť písomná. Každý zo spoluvlastníkov je povinný vydať ostatným na požiadanie písomné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadali, ak nemala už dohoda o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní písomnú formu.

21. Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

22. Podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníak používa. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerané o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.

23. Žalovaný v podanom odvolaní namietal tú skutočnosť, že súd vo svojom rozhodnutí nezohľadnil nárok na vyporiadanie polovice kúpnej ceny resp. polovice hodnoty bytu na E. S. J. Y., ktorý bol zakúpený počas manželstva.

24. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že predmetný byt bol zakúpený z prostriedkov patriacich do BSM. Išlo o prostriedky - peniaze investované do nehnuteľnej veci. Ak sa bývalí manželia v lehote troch rokov od zániku BSM nedohodnú na vyporiadanie alebo nepodajú návrh na súd, čo sa v danej

veci nestalo, platí, pokiaľ ide o hnuiteľné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníci užíva. Žalobkyňa peniaze investované do nehnuteľnosti, ktorá nikdy nepatrila do BSM, užívala výlučne pre seba. Z tohto pohľadu jej peniaze transformované do nehnuteľnosti výlučne patrili. Ak žalovaný chcel byť uspokojený z toho, že vloženie spoločných peňažných prostriedkov patriacich do BSM nadobudla žalobkyňa výlučné vlastníctvo k bytu, mal podať žalobu o vyporiadanie BSM, kde by súd túto skutočnosť musel zohľadniť. V predmetnom konaní to však možné nie je, keďže predmetom tohto konania je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu, pri ktorom sa uplatnila zákonná domnienka podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, keďže ide o nehnuteľnú vec, ktorá je preukázateľne v podielovom spoluvlastníctve strán sporu. Rovnaký záver však nemožno prijať vo vzťahu k bytu, keďže predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva môžu byť len veci, ktoré tvoria spoluvlastníctvo účastníkov konania a nie tie, ktoré patria do vlastníctva len jedného z nich. Keďže predmetný byt nikdy nepatrila do BSM, na byt sa nemohla aplikovať fikcia podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, čo znamená, že byt sa nemohol ocitnúť v podielovom spoluvlastníctve strán sporu, keďže výlučnou vlastníčkou bytu sa stala žalobkyňa, keďže byt nadobudla po právoplatnosti zániku BSM. Podielové spoluvlastníctvo nemohlo vzniknúť ani k peniazom investovaným do bytu, keďže peniaze zhmotnené v byte užívala výlučne žalobkyňa pre svoju potrebu. Na základe uvedeného požiadavka žalovaného, aby žalobkyňa bola zaviazaná na vyplatenie 1 hodnoty bytu žalovanému, je nedôvodná.

25. Skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaného neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalovaného z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené.

26. Rozhodnutie o trovách konania prvoinštančný súd právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 2 CSP, pričom rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

27. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

28. Čiastočný úspech vo veci zakladá nárok na pomerné rozdelenie náhrady trov konania alebo na rozhodnutie, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania v prípade, ak ich úspech je v zásade rovnaký.

29. Rozhodovanie o náhrade trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti zavinenia za zastavenie konania. Žalobkyňa sa v podanom odvolaní domáhala priznania náhrady trov konania v rozsahu 100 %. Predpokladom pre priznanie plnej náhrady trov konania je skutočnosť, že strana bola v konaní úspešná v celom rozsahu, čo však v prejednávanej veci konštatovať nemožno. V prejednávanej veci zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu sa vykonalo v zhode s návrhmi strán sporu. Zastavenie konania v časti obchodného podielu a hnuiteľných vecí procesne zaviniť žalobkyňa. V časti zamietnutia vzájomnej žaloby bol naopak neúspešný žalovaný. Za týchto okolností možno konštatovať, že pomer úspechu strán v konaní je v zásade rovnaký, čo je dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo sporových strán. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o nepriznaní náhrady trov konania žiadnej zo sporových strán je preto správne.

30. Za týchto okolností odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti výroku III. o uložení povinnosti žalovanému plniť žalobkyňu, výroku IV. o uložení povinnosti žalobkyňu plniť žalovanému a výroku VII. o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

31. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobkyňa, ktorá v odvolacom konaní čo do veci samej mala plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní čo do veci samej úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá ma vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).